

**museu de
ciències naturals**
de Barcelona

**institut
botànic**

CSIC-Ajuntament
de Barcelona

Gabinet Salvador: una història recent, 2010-2015

Eulàlia Garcia-Franquesa, Josep Aurell, Karina Barros, Natalia Hervàs, Neus Ibáñez, Olga Muñoz, Neus Nualart, Marta Pérez & Marina Rull

Citació recomanada: Eulàlia Garcia-Franquesa (MCNB), Josep Aurell (freelance), Karina Barros (CSIC), Natalia Hervàs (freelance), Neus Ibáñez (IBB), Olga Muñoz (Artpercent), Neus Nualart (IBB), Marta Pérez (Grop, S.L.) & Marina Rull (Grop, S.L.). *Gabinet Salvador: una història recent, 2010-2015*. VII Trobada de tècnics de col·leccions de ciències naturals de Catalunya.

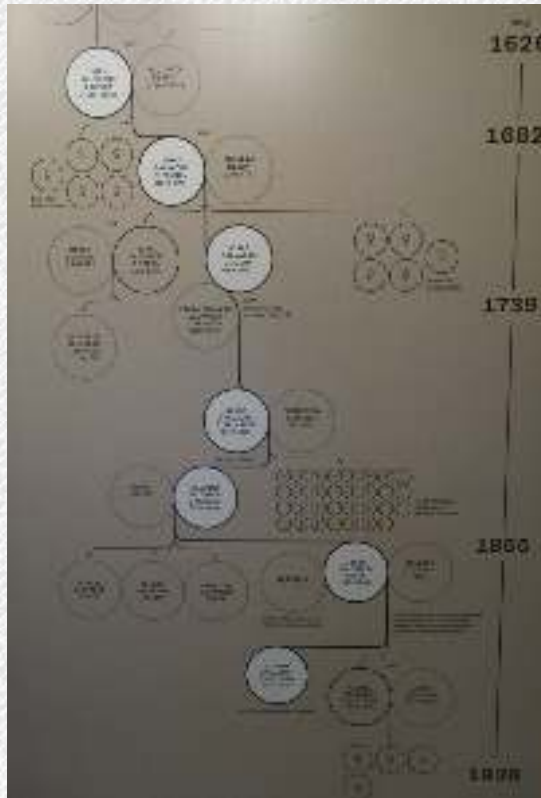
Introducció

Orígens del Gabinet Salvador

El Gabinet de curiositats es va formar entre els segles XVII i XVIII per la família Salvador, una nissaga d'apotecaris de Barcelona

Orígens del Gabinet Salvador

La mort prematura de l'últim dels Salvador, el 1855, va fer que la família es vengués la casa del carrer Ample de Barcelona i traslladés la col·lecció a una masia

Masia de la Bleda

La col·lecció va romandre oblidada a les golfes d'aquesta masia fins que el Dr. Pius Font i Quer la retrobà al 1923

Gabinet a l'antic Institut Botànic de Barcelona

Des de la seva compra per part de l'Ajuntament de Barcelona, i gràcies a un decret de la Generalitat de Catalunya, el 1938 s'integrà a l'Institut Botànic de Barcelona

Gabinet a l'antic Institut Botànic de Barcelona

Gabinet a l'antic Institut Botànic de Barcelona

Primeres catalogacions: l'herbari

L'herbari va ser informatitzat entre 1989 i 1992 gràcies al projecte PAT89-510 de la *Comisión Interministerial de Ciencia y Tecnología*

Primeres catalogacions: la biblioteca

La catalogació dels llibres del gabinet d'acord a l'estàndard bibliotecari internacional ISBD (A) es va realitzar en els anys 80 gràcies a la col·laboració de la Biblioteca de la Universitat de Barcelona

Primera restauració: el mobiliari

La primera intervenció de restauració al Gabinet Salvador es va fer del mobiliari entre el 1993 i el 1994

Primera restauració: el mobiliari

La restauració completa dels mobles fou portada a terme pel Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya (CRBMC)

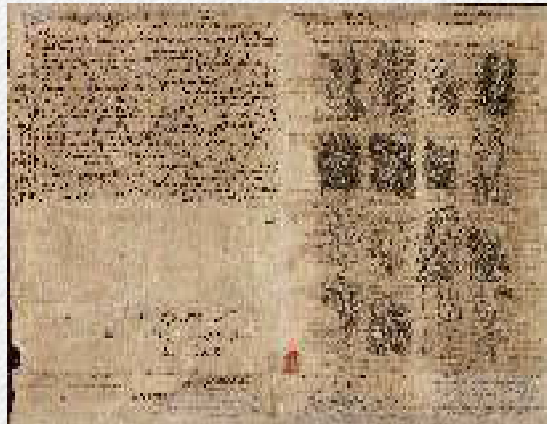
Primeres revisions: els documents

1986/1996: Josep M. Valderas

Estudi detallat dels llibres de la biblioteca

1993-2000: Josep M. Camarasa

Revisió de la documentació manuscrita

Primeres revisions: els espècimens

1996: Antoni Abad, Ramón Mañé i Sebastià Calzada
(Museu de Geologia del Seminari Barcelona)

726 mostres de geologia

2000/2004: Àngel Maria Romo (IBB)

154 mostres de botànica

2003: Francesc Uribe (MCNB) i Ass. Amics del Museu

1.180 mostres de malacologia

2004-2006: Neus Ibáñez (IBB) i Ignasi Soriano (UB)

169 mostres de botànica

2009: Montserrat Ortí-Iglesias (UB)

30 mostres de petrologia (marbres)

Trasllat al nou Institut Botànic de Barcelona

Al 2003 es trasllada al nou
Institut Botànic on es va
obrir al públic

Treballs moderns sobre la col·lecció Salvador

Figura 8. Plec de *Cochlospermum aculeatum* L. (BC-Salvador-1866)

Figura 9. a) Detall de la lletra de Lagasca

b) Etiqueta original escrita per Joan Salvador revisada per Pourret (BC-Salvador-1866)

El 2006 es presenta la tesi doctoral de la Dra. Neus Ibáñez sobre els herbaris històrics de l'Institut Botànic

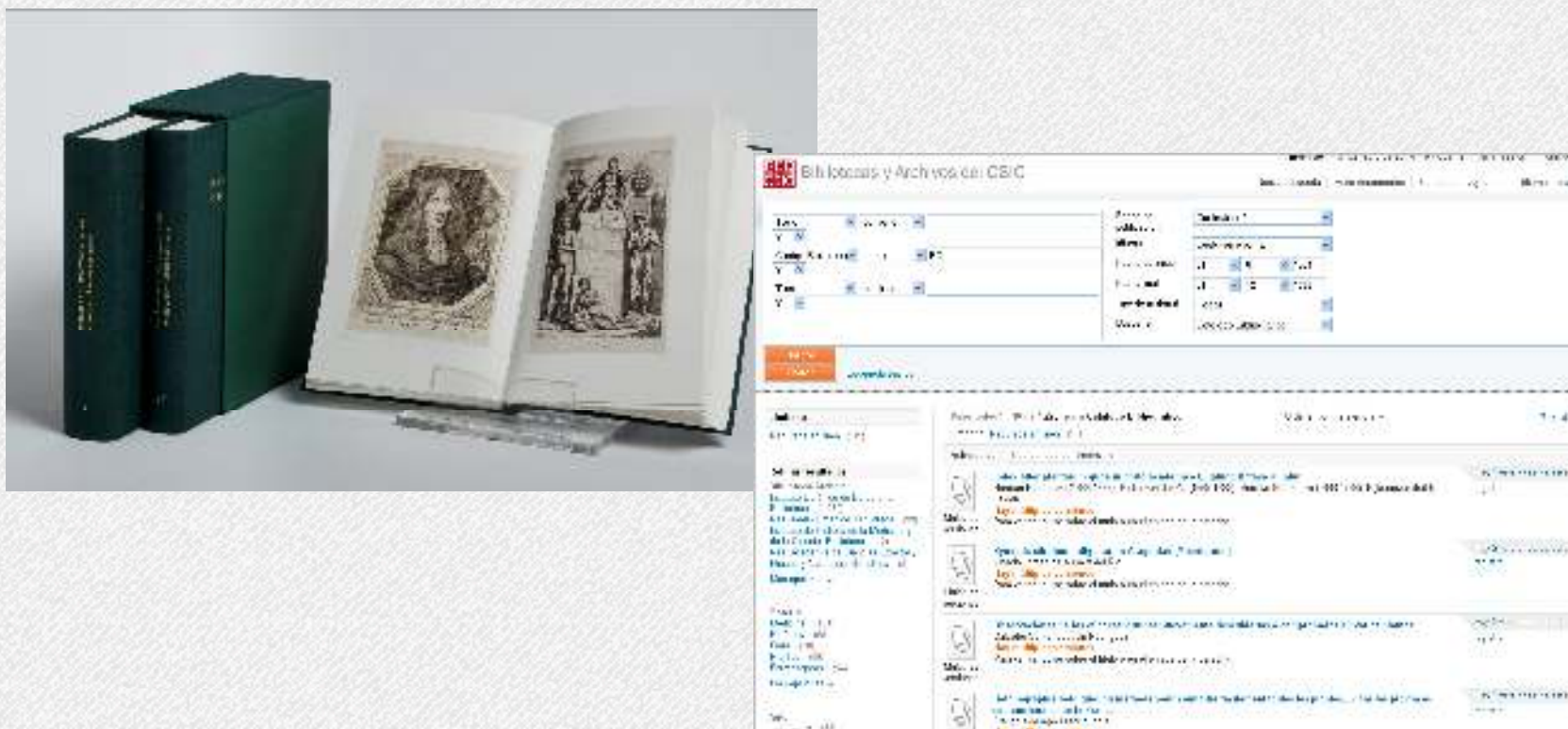
Articles científics sobre la col·lecció Salvador

Article a la revista *Taxon* (2008) sobre plecs tipus de tàxons de Pourret dipositats a l'herbari Salvador

Article a la revista *Notes & Records of the Royal Society* (2006) sobre plecs tipus de les Illes Balears

Catàleg imprès i en línia de la biblioteca

El 2008 es publica el catàleg imprès de la Biblioteca Salvador

El catàleg de la biblioteca també es troba en línia al web de la Xarxa de Biblioteques del CSIC

Objectius del projecte recent (2010-2015)

- Restauració i catalogació de la col·lecció
- Revisió dels materials
- Gestió i conservació de la col·lecció
- Conservació preventiva dels espècimens i embolcalls
- Adequació de les condicions ambientals de la sala
- Difusió de la col·lecció i dels resultats obtinguts al públic en general i a la comunitat científica en particular

La restauració

Espècimens

Criteris d'intervenció

- Respecte vers l'original
- Mínima intervenció
- Compatibilitat dels materials afegits
- Reversibilitat dels tractaments
- Documentació de l'estat inicial i final de la peça i del procés de restauració

Restauració d'una foca

Abans

Després

Neteja d'una etiqueta

Abans

Després

Neteja d'un pot de vidre que conté un peix volador

Abans

Després

Calaixos: Intervencions comunes

1. Buidat del calaix
(exemplars,
cotó, documents...)
2. Neteja del cotó i del
calaix de fusta
3. Recol·locació del
cotó
4. Restauració dels
exemplars i els seus
components
5. Recol·locació
d'exemplars i documents

Intervenció a un calaix amb fòssils

Abans

Després

Neteja i retoc d'un calaix en mal estat

Abans

Neteja en sec

Retoc amb pastels

Després del tractament

Neteja i muntatge d'un calaix amb crustacis

Abans

Després del tractament

Restauració de pots de vidre

Pots de vidre adquirits al 2013, abans del seu embalatge per a transportar-los al museu

Restauració de pots de vidre

Abans

Després

Restauració de pots de vidre

Abans

Després

Restauració dels models de fruites

Abans

Després

Aquests models de fruita estan fets de diferents materials: ceràmica, alabastre, cartró i cera

Restauració dels models de fruites

Procés de neteja

Molts exemplars presentaven brutícia fortament adherida

Restauració dels models de fruites trencades

Agrupació per color, textura i mida

Neteja

Muntatge provisional

Adhesió de fragments

Restauració dels models de fruites trencades

33 models reconstruïts a partir d'uns 400 fragments.

Restauració dels plecs d'herbari

Intervenció curativa consistent en l'adhesió dels espècimens botànics i de les etiquetes al suport mitjançant tires de paper japó i tilosa (254 plecs fixats)

Resum de restauració dels exemplars (2011-2014)

- 1.546 exemplars/lots restaurats per a reserva i exposició (zoològics, geològics, etnològics i objectes decoratius i d'ús domèstic)
- 2.774 exemplars/lots ubicats en 70 calaixos dels mobles
- 101 exemplars/lots de models de fruites
- 254 plecs d'herbari

Més de 4.000 intervencions de restauració!

El meteorit de Terrassa

XXXXX ZOOLOGIA

¿Señal divina? Condrita L6

En esta ocasión, el meteorito de Terrassa, un meteorito de tipo condrita L6, ha sido el protagonista de la exposición que se ha organizado en el Museo de Ciencias Naturales de Barcelona. El meteorito de Terrassa es un meteorito de tipo condrita L6, un tipo de meteorito que se caracteriza por ser rico en hierro y níquel, y por tener una estructura interna muy peculiar. Este tipo de meteoritos son muy raros y se encuentran en muy pocas partes del mundo.

El meteorito de Terrassa, que pesa unos 200 kg, fue encontrado en el año 1784 por un campesino de la zona de Terrassa. Desde entonces, ha sido objeto de numerosos estudios científicos. En 1984, se descubrió que se trata de un meteorito de tipo condrita L6, un tipo de meteorito que se caracteriza por ser rico en hierro y níquel, y por tener una estructura interna muy peculiar. Este tipo de meteoritos son muy raros y se encuentran en muy pocas partes del mundo.

El meteorito de Terrassa, un meteorito de tipo condrita L6, es un tipo de meteorito que se caracteriza por ser rico en hierro y níquel, y por tener una estructura interna muy peculiar. Este tipo de meteoritos son muy raros y se encuentran en muy pocas partes del mundo.

El meteorito de Terrassa, que pesa unos 200 kg, fue encontrado en el año 1784 por un campesino de la zona de Terrassa. Desde entonces, ha sido objeto de numerosos estudios científicos.

meteoritics & planetary sciences 1-31 2020
doi:10.1111/metro.12400

The meteorite of Barcelona (1784): History, discovery, and classification

Jordi LLORECA^{1,2*}, Marc CAMPINY^{3,4*}, Nerea IBÁÑEZ⁵, David ALLEPUZ⁶, Josep Maria CAMARASA⁷, and Josep ÀURELL-GARRIDO⁸

¹Institute of Energy Technologies, Department of Thermal Engineering, Barcelona Research Center in Materials Science and Engineering, Universitat Politècnica de Catalunya, EEB, Edifici Marítim 36.12, E-08003 Barcelona, Catalonia, Spain

²Institut d'Enginyeria Catalana, Carrer del Eixot 47, E-08003 Barcelona, Catalonia, Spain

³Department of Meteorology, Museu de Ciències Naturals de Barcelona, Pasadís Ponsic 15, E-08003 Barcelona, Catalonia, Spain

⁴Departament de Meteorologia, Psicologia i Història, Universitat de Barcelona, Martí i Franquet s/n, E-08028 Barcelona, Catalonia, Spain

⁵Mineralogical Institute of Barcelona, IER, CSIC, Departament de Barcelona, Pasadís Ponsic 15, E-08003 Barcelona, Catalonia, Spain

⁶Team Juli de Vilatorrada Observatory, E-08112 Sant Juli de Vilatorrada, Catalonia, Spain

⁷Departament d'Història de la Ciència i del Pensament Científic, Facultat d'Enginyeria, Universitat Politècnica de Catalunya, E-08003 Barcelona, Catalonia, Spain

⁸Departament de Paleontologia i Geologia, Universitat Autònoma de Barcelona, Edifici de Ciències, Campus de la UAB, E-08193 Cerdanyola del Vallès, Catalonia, Spain

Correspondence address: Jordi Llorec, jordi.llorec@upc.edu

Received 10 May 2019; revised accepted 29 January 2020

Abstract—On Christmas Day 1784, at 17 h UTC, a meteorite fell in Terrassa (about 25 km NW of Barcelona). The meteorite fell was seen and found by many people from an area of several hundred kilometres and it was recorded in several historical sources. In fact, it was interpreted as a divine sign and used for propagandist purposes during the War of the Spanish Succession. Although it was believed that meteorites frequently were seen, but we discuss the recent discovery of two fragments (44.9 and 31.7 g of meteorite) in the National Museum of Natural History (Madrid, Institute of Barcelona), well preserved and partially covered by a fresh fusion crust, which suggest recovery shortly after the fall. Analysis of the fragments has revealed that its similarity is to an L6 ordinary chondrite. These fragments are among the oldest meteorites preserved in the world.

INTRODUCTION

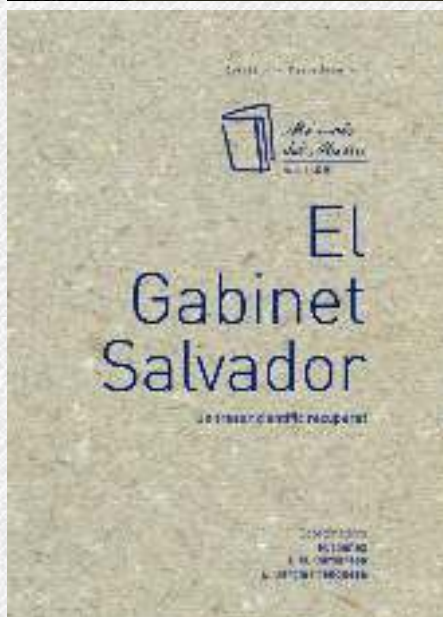
Throughout Europe, from the Enlightenment to the Enlightenment, was riddled with passion for collecting antiquities: paintings, sculptures, fossils, and a wide variety of objects that could be classed as 'monuments' or 'curiosities'. For more than three centuries, the so-called cabinets were a privileged venue for displaying natural history: the situation which is the origin of the natural sciences of today. This is the case of the Natural History Cabinet, which has been preserved since 1800 in the Botanic Institute of Barcelona (a joint venture between the Spanish National Research Council [CSIC] and the Barcelona City Council), and managed by

Miguel de Caceres Perdomo. The Natural History Cabinet was a place where people from the early centuries. They founded a vast botanical garden and the first observatory and natural history museum. Since the beginning of the 19th century, the Natural History Cabinet has been a place where people or scholars who pass through Barcelona. In fact, it was the first museum of Barcelona, in public since 1787 (Caceres, 2018), among of the meteorite

<https://www.youtube.com/watch?v=Sk0ub-qz7OQ&t=482s>

https://issuu.com/museuciencies/docs/manuals_del_museu_vol_2_2019_web

#museuobert

Gabinet Salvador

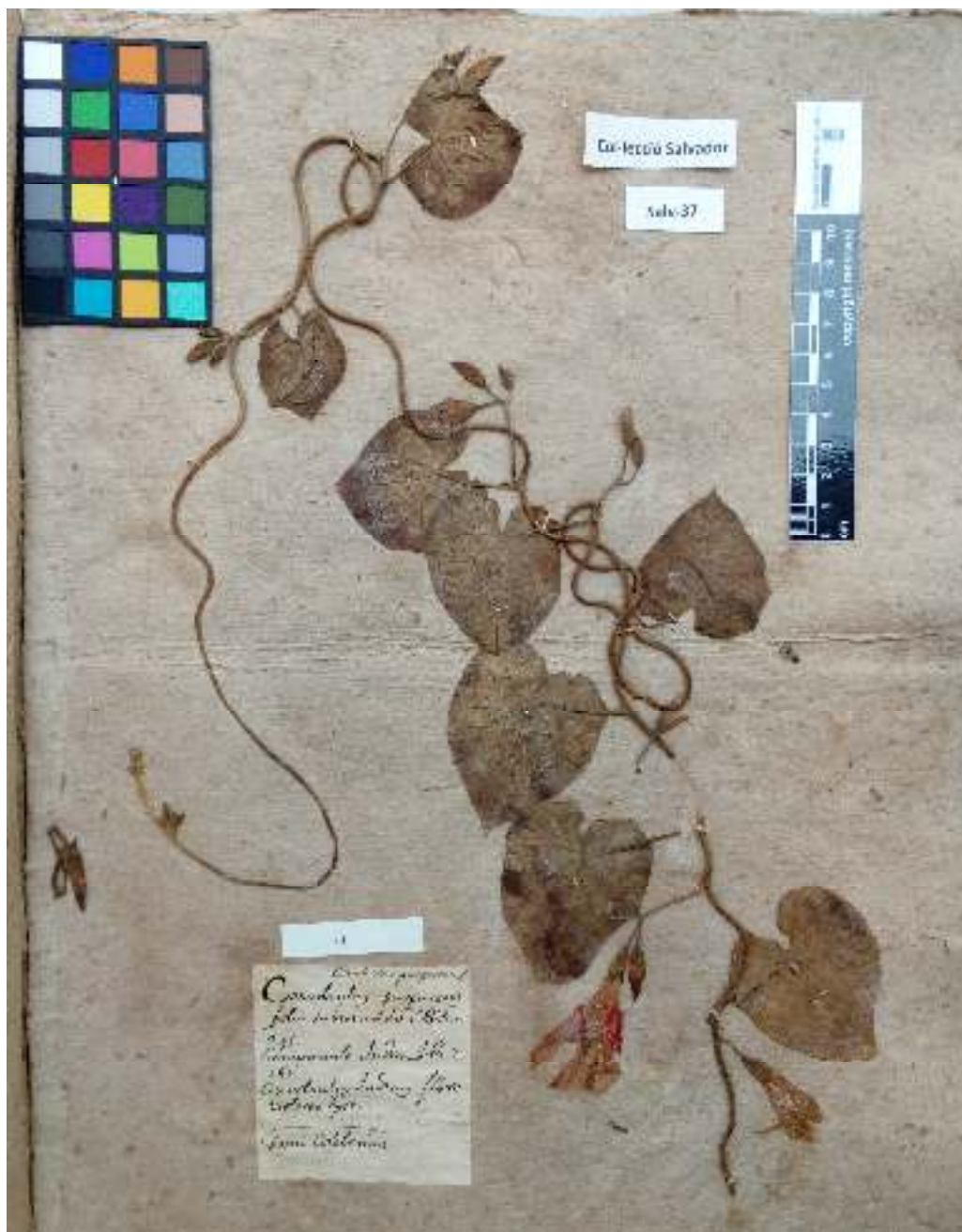
Institut Botànic de Barcelona
(CSIC-Ajuntament de Barcelona)

+ de **4630 peces** al teu abast

Propostes

Sobre **Gabinet Salvador**

<https://www.museuobert.cat/ca/gabinet-salvador>

MOLTES
GRÀCIES
PER LA
VOSTRA
ATENCIÓ !!